

ผนวก ข

ข้อมูลเกี่ยวกับกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักในระบบสาธารณสุขของประเทศไทย มีส่วนแบ่งของทรัพยากรกว่าร้อยละ 60 ซึ่งเกือบทั้งหมดอยู่ในชนบททั่วประเทศ จึงเป็นผู้จัดการสาธารณสุขหลักของประเทศไทย รวมทั้งมีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณสุขของประเทศด้วย

นโยบายรัฐบาลที่กระทรวงสาธารณสุขเน้นและกำหนดเป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข

นโยบายด้านสังคม

3.4 “การพัฒนาสุขภาพของประชาชน ให้ครอบคลุมทั้งมิติทางกาย จิต สังคม และปัญญา โดยการปฏิรูประบบสาธารณสุขเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงจากพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมที่เน้นการมีส่วนร่วมและพัฒนาระบบบริการสุขภาพทั้งยามปกติและฉุกเฉินที่สมดุลทั้งการเสริมสร้างสุขภาพ การป้องกันโรค การบริการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเป็นธรรม และจะเสนอให้มีการออกพระราชบัญญัติสุขภาพ”

นโยบายข้ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1 ส่งเสริม ความรัก ความสามัคคี ความสมานฉันท์ของคนในชาติ

3.2 จัดทำแผนปฏิรูปสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

3.3 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง การดูแลเด็ก

เยาวชน คนพิการ คนสูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส

นโยบายด้านเศรษฐกิจ

2.1.2 ผลิตรักกันที่ชุมชนและท้องถิ่นจะได้รับการสนับสนุนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

2.1.3 แรงงาน...แรงงานทุกกลุ่ม...ได้รับการคุ้มครองและดูแลด้านสุขอนามัย ความปลอดภัยในการทำงาน ...

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นพ.มงคล ณ สงขลา)

- ข้อ 1 สนับสนุนด้านนโยบาย ทรัพยากรและการดำเนินงานต่อโครงการตามพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ และโครงการอันเกี่ยวเนื่องกับพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์
- ข้อ 2 พัฒนายุทธศาสตร์และกลไกจำเพาะด้านสุขภาพ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ข้อ 3 พัฒนานโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้สมประโยชน์ของทุกฝ่าย โดยการสนับสนุนทรัพยากรให้เพียงพอกับสิทธิประโยชน์ที่กำหนด จัดสรรกระจายและใช้จ่ายทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพภายใต้ระบบกลไกที่โปร่งใส มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย รวมทั้งการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการด้านสุขภาพ ให้อยู่บนฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน ฐานะของการเป็นเพื่อนมนุษย์ ด้วยการพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมระบบคุณภาพความปลอดภัยของการบริการ และผลักดันการออกกฎหมายจัดตั้งกองทุนชดเชยความเสียหายแก่ผู้ป่วย โดยไม่ต้องพิสูจน์ความผิด
- ข้อ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการระดมศักยภาพของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายต่างๆ ที่ทำงานด้านสุขภาพ เพื่อขับเคลื่อนงานร่วมกันด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การมีสุขภาพหรือความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบทและชุมชนแออัดในเมือง
- ข้อ 5 สนับสนุนและพัฒนาความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของกระบวนการสุขภาพภาคประชาชน ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทการดำเนินงานด้านสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลไกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ การจัดทำ พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วมที่ยั่งยืน รวมไปถึงการพัฒนาและดำเนินการให้บรรลุดัชนีด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีความสุขของประชาชน
- ข้อ 6 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบบริการสุขภาพ ทั้งในยามปกติ ยามมีสถานการณ์ฉุกเฉินและกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ให้เกิดความสมดุล มีคุณภาพ มีความเสมอภาค มีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมโยงด้วยระบบส่งต่อที่ดี การกระจายอำนาจด้านสุขภาพสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเร่งรัดนำร่อง ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาระบบสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารและระบบบัญชีสถานพยาบาลที่โปร่งใสและชัดเจน รวมทั้งการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษกำลังคนด้านสุขภาพ

ข้อ 7 สนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ และการควบคุมและภัยที่คุกคามสุขภาพที่เป็นปัญหาสังคม ตามหลักการสร้างนำซ่อม โดยการพัฒนามาตรการที่ได้ผลในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยง และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ และการใช้แนวทางสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่าง กว้างขวาง

ข้อ 8 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านสุขภาพ บริการด้านสุขภาพและการดำเนินงานด้านสุขภาพต่างๆ ที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยการจัดให้มีระบบงบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน พอเพียง และ ต่อเนื่อง

ข้อ 9 ส่งเสริมสนับสนุนและเร่งรัดการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกตามแผน ยุทธศาสตร์ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้เกิดผลอย่างจริงจัง เพื่อเป็น ทางเลือกด้านสุขภาพของประชาชนรวมถึงสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระดับชุมชน และ ดัชนีชาติ

ข้อ 10 ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์การที่ดีในวงการด้านสุขภาพทุกระดับด้วย การเน้นระบบคุณธรรม ระบบความสัมพันธ์แนวราบ ระบบวัฒนธรรมความเรียบง่าย มีความ สมานฉันท์ และระบบการบริหารจัดการแบบมืออาชีพที่มีความเป็นธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

การบริหารงานกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขแบ่งส่วนราชการและหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 99ก หน้า 27 วันที่ 2 ตุลาคม 2545) มาตรา 42 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขไว้ว่า “กระทรวง สาธารณสุขมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุมและรักษา โรคภัย การฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชนและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข”

กระทรวงสาธารณสุข มีส่วนราชการ (ตามมาตรา 43) ดังนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมการแพทย์
4. กรมควบคุมโรค

5. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
6. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
7. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
8. กรมสุขภาพจิต
9. กรมอนามัย
10. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ตามกฎหมายว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. 2545 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 19 ตอน 103ก หน้า 173 วันที่ 9 ตุลาคม 2545 ข้อ 20) กระทรวงสาธารณสุข มีกลุ่มภารกิจ 3 กลุ่มภารกิจ (cluster) ดังนี้

(ก) กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการแพทย์

1. กรมการแพทย์
2. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
3. กรมสุขภาพจิต

(ข) กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

1. กรมควบคุมโรค
2. กรมอนามัย

(ค) กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ

1. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
3. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

สำนักงานรัฐมนตรี (สธ. 01 สร.) มีภารกิจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง เพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรี ประสานนโยบายระหว่างกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวง (สธ. 02 สป.)

กรมการแพทย์ (สธ. 03 กรม พ.) มีภารกิจในการพัฒนาวิชาการด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ฝ่ายกาย โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เหมาะสม เพิ่มพูนความรู้และทักษะการปฏิบัติงานแก่แพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ ให้บริการทางการแพทย์เฉพาะด้านหรือในระดับตติยภูมิที่ยุ่่งยากซับซ้อน ได้อย่างมาตรฐาน

กรมควบคุมโรค (สธ. 04 กรม คร.) มีภารกิจการพัฒนาวิชาการเพื่อการควบคุมโรค และภัยที่คุกคามสุขภาพ โดยมีการศึกษา วิจัย พัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม วินิจฉัย และรักษาโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพ เพื่อประชาชนมีสุขภาพที่ดีจากการป้องกันและการควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพ

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (สธ. 05 กรมพัฒนา หรือ กรมพพล.) มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่นโดย คัดกรอง อนุรักษ์ และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ส่งเสริมและพัฒนาระบบความรู้ และสร้างมาตรฐานด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น ให้ทัดเทียมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน และนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย เพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนในการใช้บริการสุขภาพ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (สธ. 06 กรม ว.) มีภารกิจเกี่ยวกับการวิจัยและการตรวจชันสูตรด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อผลการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชน และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของประเทศ ทำให้สามารถพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ รวมทั้งเพื่อสนับสนุนกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคของประชาชน

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (สธ. 07 กรม สบส.) มีภารกิจเกี่ยวกับการสนับสนุนหน่วยบริการสุขภาพในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพในการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบบริหารจัดการ ระบบบริการสุขภาพ และระบบคุ้มครองประชาชนด้านบริการสุขภาพ รวมทั้งพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรภาคเอกชนเพื่อการบริหารสุขภาพ อันจะทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี สามารถพิทักษ์สิทธิและเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กรมอนามัย (สธ. 09 อ.) มีภารกิจในการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีโดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการสร้างเสริมสุขภาพและการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชน มีความรู้ และทักษะในการดูแลตนเอง ครอบครัวและชุมชน รวมถึงตลอดถึงการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพโดยถ้วนหน้า

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (สธ. 10 อย.) มีภารกิจเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ซึ่งล้วนถือเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดย

ผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพ และปลอดภัย มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วย ข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์

งบประมาณของกระทรวงสาธารณสุข 2547 – 2549 จำแนกตามกรม

หน่วยงาน	งบประมาณรายจ่ายประจำปี (ล้านบาท)		
	2547	2548	2549
ประเทศ	1,028,000.0	1,200,000.0	1,360,000.0
กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละของงบประมาณประเทศ)	77,720.73 (7.28)	48,014.40 (3.75)	92,319.01 (6.79)
1. สำนักงานปลัดกระทรวง	32,177.43	32,096.57	41,016.81
2. กรมการแพทย์	32,177.43	2,721.56	2,937.86
3. กรมควบคุมโรค	2,664.67	4,048.69	2,736.33
4. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	4,081.53	112.97	113.14
5. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	927.22	973.13	891.21
6. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	587.35	597.83	593.39
7. กรมสุขภาพจิต	1,623.44	1,721.68	1,659.68
8. กรมอนามัย	1,340.81	1,361.16	1,366.73
9. สนง.คณะกรรมการอาหารและยา	507.12	667.12	613.14
10. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	96.86	88.69	78.97
11. สำนักงานหลักประกันสุขภาพ	1,021.32	625.00	644.94
12. เงินทุนหมุนเวียนประกันสุขภาพ	29,727.54	35,796.62	39,666.80
13. งบกลางฉุกเฉิน	2,845.30	-	-

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข 2549

ส่วนราชการ	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	รวม	ร้อยละ
1. สำนักงานปลัดกระทรวง	150,950	-	30,665	181,715	86.23
2. กรมการแพทย์	7,230	103	2,662	9,995	4.75
3. กรมควบคุมโรค	3,029	156	3,168	6,352	3.02
4. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก	168	31	3	202	0.10
5. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	979	23	266	1,268	0.60
6. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	986	-	443	1,492	0.68
7. กรมสุขภาพจิต	3,495	127	1,750	5,336	2.55
8. กรมอนามัย	2,026	52	1,655	3,933	1.77
9. สนง.คณะกรรมการอาหารและยา	595	-	61	656	0.31
รวม	169,458	492	40,673	210,623	100.00